

**Monitoring
horských druhov sov
vo Volovských vrchoch
Pôtiky kapcavé**

Kalendár 2024

VÝCHODOSLOVENSKÉ
MÚZEUM V KOŠICIACH

Foto: M. Dravecký

Január 2024

týždeň	1	2	3	4	5
Po	1	8	15	22	29
Ut	2	9	16	23	30
St	3	10	17	24	31
Št	4	11	18	25	
Pi	5	12	19	26	
So	6	13	20	27	
Ne	7	14	21	28	

Chránené vtáčie územie (CHVÚ) Volovské vrchy - rozsiahle lesnaté územie, kde bol v rokoch 2021 a 2023 realizovaný v rámci projektov FPU monitoring piatich druhov sov a inštalácia 50 ks hniezdných búdok pre pôtiky kapcavé.

Foto: M. Kouba

Február 2024

týždeň	5	6	7	8	9
Po	5	12	19	26	
Ut	6	13	20	27	
St	7	14	21	28	
Št	1	8	15	22	29
Pi	2	9	16	23	
So	3	10	17	24	
Ne	4	11	18	25	

Pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*) je druh sovy s výrazne nočnou aktivitou živiaci sa hlavne drobnými cicavcami a menej vtákmi. Typický je svojím nočným hlasom „pu-pu-pu-pu-pu-pu“ a zarastenými nohami až po pazúry.

Foto: M. Kouba

Marec 2024

týždeň	9	10	11	12	13
Po	4	11	18	25	
Ut	5	12	19	26	
St	6	13	20	27	
Št	7	14	21	28	
Pi	1	8	15	22	29
So	2	9	16	23	30
Ne	3	10	17	24	31

Na prelome mesiacov marec a apríl samička pôtika kapcavého znáša pravidelne 4 – 7, výnimočne 2 a 3 alebo 8 – 10 bielych vajec. Vajíčka zohrieva len samička 25 – 30 dní, pričom samček jej prináša potravu. Hniezdi jedenkrát v roku.

Foto: M. Kouba

Apríl 2024

týždeň	14	15	16	17	18
Po	1	8	15	22	29
Ut	2	9	16	23	30
St	3	10	17	24	
Št	4	11	18	25	
Pi	5	12	19	26	
So	6	13	20	27	
Ne	7	14	21	28	

Zahníezdenie pôtikov, počet znesených vajec a vyľahnutých mláďat úzko súvisí s množstvom dostupnej potravy. V prípade nedostatku potravy pôticky vôbec nemusia zahniezdiť. V „myšom“ roku je počet vajec a mláďat vyšší.

Foto: M. Kouba

Máj 2024

týždeň	18	19	20	21	22
Po	6	13	20	27	
Ut	7	14	21	28	
St	1	8	15	22	29
Št	2	9	16	23	30
Pi	3	10	17	24	31
So	4	11	18	25	
Ne	5	12	19	26	

Pôtky pravidelne hniezdia v dutinách stromov vytvorených tesárom čiernym alebo žlnami. Hĺbka dutiny je okolo 40 cm. V miestach s nedostatkom prírodných hniezdných dutín zahniezdia aj v hniezdných búdkach.

Foto: M. Kouba

Jún 2024

týždeň	22	23	24	25	26
Po	3	10	17	24	
Ut	4	11	18	25	
St	5	12	19	26	
Št	6	13	20	27	
Pi	7	14	21	28	
So	1	8	15	22	29
Ne	2	9	16	23	30

V máji a júni môžeme sledovať mláďatá pôtikov už mimo hniezdnej dutiny, ktorú opúšťajú vo veku 30 – 35, vzácné až 38 dní. Dobre lietajú a po opustení hniezdnej dutiny sa už do nej nevracajú. Dlhú dobu sú ešte dokrmované rodičmi.

Foto: M. Dravecký

Júl 2024

týždeň	27	28	29	30	31
Po	1	8	15	22	29
Ut	2	9	16	23	30
St	3	10	17	24	31
Št	4	11	18	25	
Pi	5	12	19	26	
So	6	13	20	27	
Ne	7	14	21	28	

Vo VSM v Košiciach rodiny s deťmi pomáhali pri zhotovovaní hniezdnych búdok pre pŕitky. Na snímke dole je trojgeneračná spolupráca pri zhotovení hniezdnej búdky – dedko, ocko a vnúčik pri dôležitej práci.

Foto: M. Dravecký

August 2024

týždeň	31	32	33	34	35
Po		5	12	19	26
Ut		6	13	20	27
St		7	14	21	28
Št	1	8	15	22	29
Pi	2	9	16	23	30
So	3	10	17	24	31
Ne	4	11	18	25	

Vo VSM v Košiciach rodiny s deťmi pomáhali pri magnetickej stene urobiť poriadok v lese „čo do lesa nepatrí“ – odpadky a zvieratká umiestniť do prostredia kde bývajú. Vydra „išla“ do potoka.

Foto: M. Dravecký

September 2024

týždeň	35	36	37	38	39	40
Po		2	9	16	23	30
Ut		3	10	17	24	
St		4	11	18	25	
Št		5	12	19	26	
Pi		6	13	20	27	
So		7	14	21	28	
Ne	1	8	15	22	29	

K výrobe búdok pre pôtikov prispeli aj žiaci základných škôl, ktorí búdky urobili v rámci svojho vyučovania alebo počas návštevy VSM v Košiciach v rámci akcií Dní ochrany prírody, Dňa Zeme a Medzinárodného dňa detí.

Foto: M. Drávecký

Október 2024

týždeň	40	41	42	43	44
Po		7	14	21	28
Ut	1	8	15	22	29
St	2	9	16	23	30
Št	3	10	17	24	31
Pi	4	11	18	25	
So	5	12	19	26	
Ne	6	13	20	27	

V spolupráci VSM so Správami NP Slovenský raj a Slovenský kras bolo inštalovaných v rokoch 2022 a 2023 spolu 50 hniezdných búdok vo Volovských vrchoch. Vďaka patrí vlastníkom lesov za pozitívny prístup k ochrane pôtika.

Foto: M. Dravecký

November 2024

týždeň	44	45	46	47	48
Po		4	11	18	25
Ut		5	12	19	26
St		6	13	20	27
Št		7	14	21	28
Pi	1	8	15	22	29
So	2	9	16	23	30
Ne	3	10	17	24	

Terénna práca realizátorov projektu FPU „Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch“ v spolupráci organizácií VSM v Košiciach, ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské Luhy a Správ NP Slovenský raj a Slovenský kras.

Foto: M. Lehocký

December 2024

týždeň	48	49	50	51	52	1
Po		2	9	16	23	30
Ut		3	10	17	24	31
St		4	11	18	25	
Št		5	12	19	26	
Pi		6	13	20	27	
So		7	14	21	28	
Ne	1	8	15	22	29	

Prírodovedný odbor VSM v Košiciach realizuje aktivity a projekty zamerané na výskum, ochranu a vzdelávanie v oblasti prírodných vied. Vďačnou cieľovou skupinou sú žiaci ZŠ, rodiny s deťmi a Tí najmenší návštevníci.

Volovské vrchy sú rozsiahly horský celok vo východnej časti Slovenského rudohoria. Najvyšším vrchom pohoria je Zlatý stôl 1322 m n. m. Prevažnú časť povrchu pokrývajú lesy. Prevládajú smrekové a jedľové, v nižších polohách bukové a dubové porasty. V severne orientovaných dolinách prevládajú ihličnaté jedľovo-smrekové lesy. Na južných expozíciách sa vyskytujú zmiešané jedľovo-bukové lesy alebo čisté bučiny. Volovské vrchy sú významné z pohľadu výskytu živočíchov a rastlín. Celé územie Volovských vrchov a priľahlého celku Čierna hora je zahrnuté v Chránenom vtáčom území (CHVÚ) Volovské vrchy, ktoré bolo vyhlásené za účelom ochrany zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu.

V roku 2023 bol Východoslovenským múzeom (VSM) v Košiciach realizovaný výskum piatich druhov sov v SV časti Volovských vrchov v rámci projektu Fondu na podporu umenia (FPU) Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 – výskum, ochrana, vzdelávanie. Cieľom projektu bolo aj za pomoci Ochrany dravcov na Slovensku (RPS), organizácie Artefakt, n.o., žiakov ZŠ, rodičov s deťmi a pracovníkov Prírodovedného odboru VSM v Košiciach v rokoch 2022 a 2023 vyrobiť 50 ks hniezdných búdok pre pôtiku kapcavého. Vyrobené hniezdné búdky boli za spolupráce Správ Národných parkov Slovenský raj a Slovenský kras a so súhlasom vlastníkov lesov, inštalované vo Volovských vrchoch na podporu hniezdenia tejto tajomnej sovy.

VÝCHODOSLOVENSKÉ
MÚZEUM V KOŠICIACH

KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

VISIT
KOŠICE

Projekt z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu
umenia.

u.

fond
na podporu
umenia

Texty:

Miroslav DRAVECKÝ

Grafická úprava:

Barbora KOPNICKÁ

Fotografie:

Miroslav DRAVECKÝ, Marek KOUBA, Miroslav LEHOCKÝ

Externá spolupráca pri výskume sov:

Alexander KÜRTHY, Samuel PAČENOVSKÝ

PodĎakovanie spolupracujúcim organizáciám:

Ochrana dravcov na Slovensku (RPS)

Správa Národného parku Slovenský kras so sídlom v Brzotíne

Správa Národného parku Slovenský raj so sídlom v Sp. N. Vsi

ŠOP SR, Správa CHKO Dunajské luhy v Bratislave

– pracovisko Dunajská Streda

LESY SR š.p., Lesné správy Jasov, Stará voda, Betliar, Smolník

Gelnické lesy, s.r.o., Gelnica, Obecné lesy Mníšek nad Hnilcom, s.r.o.

Mestské lesy Košice a. s., Obecné lesy Veľký Folkmar, s.r.o.

Urbárska spoločnosť Kluknava pozemkové spoločenstvo

ARTEFAKT, n.o.

Tlač:

LAVACOM, s.r.o.

Vydalo:

Východoslovenské múzeum v Košiciach,

kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja

Košice, 2023

Publikácia je realizovaná v rámci projektu FPU č. 23-521-01316
Monitoring horských druhov sov vo Volovských vrchoch časť 2 –
výskum, ochrana, vzdelávanie.

Publikácia reprezentuje výlučne názor autora a fond nezodpovedá
za jej obsah.